

MAVİ BAYRAKLI PLAJLARDA “ÇEVRE EĞİTİMİ VE BİLGİLENDİRME” KRİTERLERİ

KRİTER ANA BAŞLIKLARI

Mavi Bayrak kriterleri; “zorunlu” (z) ve “kılavuz” (k) olmak üzere toplam 33 maddeden oluşmaktadır.

Bu kriterler; “Çevre Eğitimi ve Bilgilendirme”, “Yüzme Suyu Kalitesi”, “Çevre Yönetimi” ile “Can Güvenliği ve Hizmetler” şeklinde 4 ana başlık altında toplanmaktadır. Kriterler güncel gelişmeler doğrultusunda geliştirilmekte ve yenilenmektedir. Aşağıda “Çevre Eğitimi ve Bilgilendirme”, ana başlığında yer alan kriterlerin detaylı açıklaması bulunmaktadır.

“ÇEVRE EĞİTİMİ VE BİLGİLENDİRME KRİTERLERİ”

Kriter 1: Mavi Bayrak Programı ve diğer FEE eko-etiketi (Yeşil Anahtar) ile ilgili bilgiler plajda sergilenmelidir. (z)

Kriter 2: Sezon süresince farklı kategorilerde en az beş çevre bilgilendirme etkinliği gerçekleştirilmelidir. (z)

Kriter 3: Yüzme suyu kalitesi bilgileri (yüzme suyu analiz sonuçları) plajda sergilenmelidir. (z)

Kriter 4: Plajı kullananlara, yörede yer alan kıyı alanları ekosistemi, hassas doğal alanlar ve çevresel özellikleri ile ilgili bilgiler verilmelidir (z)

Kriter 5: Plajda bulunan donanımı ve olanakları gösteren bir harita Mavi Bayrak Panosunda sergilenmelidir. (z)

Kriter 6: Yasalara göre hazırlanan plaj davranış kuralları panoda sergilenmeli ve plaj kullanımını düzenleyen yasalar istenildiğinde kolayca ulaşılabilecek bir yerde bulundurulmalıdır. (z)

KRİTERLERLE İLGİLİ UYARI VE AÇIKLAMALAR

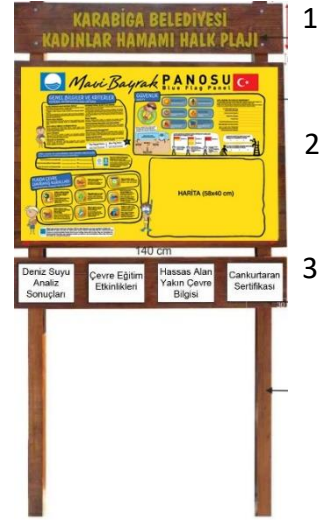
Kriter 1: *Mavi Bayrak Programı ve diğer FEE eko-etiketi (Yeşil Anahtar) ile ilgili bilgiler plajda sergilenmelidir. (z)*

MAVİ BAYRAK PANOSU

Mavi Bayrak Panosu, Mavi Bayrak kriterleri bakımından en önemli enstrümanlardan birisidir. FEE’nin kuralları gereği tüm ödüllü plajlarda standart bir pano bulundurmak bir zorunluluktur. TÜRÇEV olarak tasarımını gerçekleştirdiğimiz Mavi Bayrak panosu Türkiye’deki tüm Mavi Bayrak’lı plajlarda bulunmaktadır. Pano aynı zamanda “Çevre Eğitimi ve Bilgilendirme” kriterleri bakımından çok önemlidir. Çünkü bu kriter grubunda istenen bilgilendirme unsurlarının çoğu pano aracılığıyla plaj kullanıcılarına sunulmaktadır.

Mavi Bayrak panosu üç bölümden oluşmaktadır.

1. **Başlık:** Burada ilgili plajın adı bulunmaktadır.
2. **Gövde:** Bu kısım Mavi Bayrak kriterleri bakımından en detaylı kısımdır. Standart bir şablon kullanılmaktadır. Genel bilgiler ve kriterler, güvenlik uyarıları, davranış kuralları, sorumluların iletişim bilgileri ve plaj haritası bu kısımda yer almaktadır.
3. **İnfo gözler:** Bu kısım temel olarak 4 parçadan meydana gelmektedir. Sezon içerisinde planlanan çevre eğitim etkinliklerinin tablosu, deniz suyu analiz sonuçları, yakın çevre/hassas alan bilgisi ve cankurtaran sertifikaları bu bölümde yer almaktadır. Buradaki bilgilerin sürekli olarak plaj sorumlusu tarafından kontrol edilmesi ve güncel tutulması gerekmektedir.

Bayrağın geçici olarak indirilmesi durumunda, bayrağın indirilme nedenlerine ilişkin uyarı de bu panolara asılarak plaj kullanıcısının konu ile ilgili **bilgilendirilmesi sağlanmalıdır**.

Pano içeriğindeki bilgiler ihtiyaç oranında yaptırılarak; plaj ana giriş noktaları, cankurtaran istasyonları, diğer plaj tesisleri veya park alanları gibi diğer yerlere de konabilir. Bölgedeki turist danışma ofisleri de **Mavi Bayrak programı ile ilgili bilgiye sahip olmalıdır**.

Mavi Bayrak standart panosu İngilizce ve Türkçe olmak üzere iki dilde hazırlanmıştır. Yabancı turistlerin yoğun olarak ziyaret ettiği bölgelerde panodaki **bilgilerin ilgili başka dillerde de olması sağlanmalıdır**.

Mavi Bayrak panosunun standart tasarımı Vakfımız tarafından yaptırılmış olup, panosu olmayan ya da olup da panosu yıpranmış olan plajlar için vakfımız aracılığıyla **standart pano talebinde** bulunmalıdır.

Kriter 3: Yüzme suyu kalitesi bilgileri (deniz suyu analiz sonuçları) plajda sergilenmelidir: Standart analiz sonuçları tablosuna www.mavibayrak.org.tr adresinden ulaşabilirsiniz. Bu sonuçlar vakfımızca düzenli olarak 15 günde bir plajınızın olduğu sayfaya yüklenmektedir. Sonuçların güncel olarak takip edilmesi ve her yeni sonucun panoya eklenmesi gerekmektedir.

Kriter 4: Plajı kullananlara, yörede yer alan kıyı alanları ekosistemi, hassas doğal alanlar ve çevresel özellikleri ile ilgili bilgiler verilmelidir: Bu kriterin amacı plaj kullanıcısının; plajın yakınında bulunan, (kültürel/arkeolojik sit alanları da dahil olmak üzere) yerel ekosistemler ve çevredeki hassas alanlarla ilgili olarak yeterli düzeyde bilgilendirilmesi ve eğitilmesini ve böylece bu alanları çevreye duyarlı bir şekilde gezmeleri yönünde motive edilmelerini sağlamaktır. Kıyı alanları ekosistemi, sulak alanlar, eşsiz habitat sahaları ve her türlü hassas doğal alanlarla ilgili bilgiler Mavi Bayrak panosunda veya plaja yakın bir yerde sergilenmelidir. Bilgi, hassas alanlarla ilgili tüm ayrıntıları ve uyulması gereken davranış kurallarını da içermelidir. Bu bilgiler plaj dışında da sergilenebilir. Ayrıca bu bilgiler hazırlanırken ziyaretçi profiline göre birden fazla

şekilde ve dilde bilgilendirme yapılması tavsiye edilir. Plajın bulunduğu yüzme alanında hassas sualtı yaşamı var ise, dalgıçlar ve şnorkel kullanıcıları için gerekli bilgiler verilmelidir.

Kriter 5: *Plajda bulunan donanımı ve olanakları gösteren bir harita Mavi Bayrak Panosunda sergilenmelidir:* Mavi Bayrak panosunda Mavi Bayraklı plaj alanının sınırlarını ve temel tesis ve hizmetlerin yerlerini gösteren bir harita bulundurulmalıdır. Harita iyi kalitede, kolay okunabilir nitelikte ve uygun bir şekilde çizilmiş olmalıdır. Hazırlanacak harita standart panoda kullanılmak üzere 58x40 cm yatay çıktı alınabilecek şekilde tasarlanmalıdır. Ayrıca hazırlanan haritanın dijital bir örneği vakfımıza e-posta ile gönderilmelidir. Haritanın nasıl hazırlanacağına dair bilgiler www.mavibayrak.org.tr adresinde “Mavi Bayrak” > “Plajlar İçin Mavi Bayrak Panosu” sekmesinde yer almaktadır.

Kriter 6: *Yasalara göre hazırlanan plaj davranış kuralları panoda sergilenmeli ve plaj kullanımını düzenleyen yasalar istenildiğinde kolayca ulaşılabilecek bir yerde bulundurulmalıdır:* Plaj davranış kuralları, standart Mavi Bayrak panosunda standart olarak bulunmaktadır. Plajınıza özel bir durum var ise (Caretta yuvalama alanı, Akdeniz foku bölgesi, tarihi alan, kumullar vb.) bu alana özel kurallar da Kriter No. 4’te belirtildiği gibi mutlaka ayrıca sergilenmelidir. Plajın kullanımı ve idaresini düzenleyen yasalar, yerel otoritenin/plaj işletmecisinin ofisinde isteyen/talep eden plaj kullanıcılarına sunulmak üzere ofiste bulundurulmalıdır.

Kriter 2: *Sezon süresince farklı kategorilerde en az beş çevre bilgilendirme etkinliği gerçekleştirilmelidir:* Uluslararası Çevre Eğitim Vakfı ve Türkiye Çevre Eğitim Vakfının en Önemli kuruluş amacı toplumun çevre bilinci konusunda eğitilmesidir. Burada dikkat çekilmesi gereken en önemli nokta; Mavi Bayrak’ın sadece plajda uyulması gereken kurallar olarak değerlendirilmemesi, aynı zamanda halkın çevre bilincinin geliştirilmesine katkı sunduğunun bilinmesidir. Bu nedenle bu kılavuzda bu kriterle ilgili olarak aşağıda detaylı olarak bu konuya değinilecektir.

NEDEN ÇEVRE EĞİTİMİ: Günümüzde en büyük sorunlardan birisi halkın çevre bilinci konusunda yeterince eğitilmiş olmamasıdır. Bu noktada sizin tarafınızdan yapılacak çalışmalar hepimizin sahip olacağı yaşanabilir bir dünyaya hizmet edecektir. Çevre eğitimi etkinliklerinin istenilen sonuca ulaşabilmesinin en önemli ön koşulu çalışmaların zorunluluk duygusuyla değil de gönüllülük esasına göre yapılmasıdır.

SÜREÇ VE PLANLAMA:

1. Mavi Bayrak başvuru sürecinde Çevre Eğitim Etkinlikleri programının hazırlanması,
 2. Daha sonra bu programın yaz sezonu içinde uygulanması ve belgelenmesi,
 3. Son olarak da yapılan çalışmaların sezon sonunda raporlanıp belli bir formatla tarafımıza sunulması,
- Görüldüğü gibi Süreç ve planlama, 3 aşamalıdır.

Kısaca;

A. Planlama

B. Uygulama

C. Raporlama

A. PLANLAMA

Planlama sürecinde aşağıda bulunan başlıklara dikkat edilmesi gerekmektedir.

Daha sonra, etkinliğin içeriğine karar vermek gerekiyor.

Bu etkinlikleri planlarken hedef kitlenin belirlenmesi yapılacak çalışmanın niteliğini ve seviyesini belirlemek bakımından önemlidir.

- 1- **Etkinliğin Türü:** Mavi Bayrak yerel sorumlusu, plaj sorumlusu veya çevre danışmanı ilk olarak yapılacak çalışmanın türüne karar vermelidir. Bizi kitlelere ulaştıracak her türlü yöntemi kullanmakta fayda vardır. **Broşür, seminer, web** gibi olanaklar değerlendirilmelidir.
- 2- **Etkinliğin Konusu:** Konunun belirlenmesinde en önemli husus ihtiyaçlardır. Toplum çevre bilincinin geliştirilmesi amacıyla özellikle dikkat çekilmesi gereken konulara yer verilmelidir. Biyolojik çeşitlilik, İklim Değişikliği, Orman haftası veya geri dönüşüm gibi konular örnek olarak verilebilir.
- 3- **Etkinliğin hedef kitlesi:** Hedef kitle belirlenirken bir darlığa düşmemek gerekir. Toplumun geneline ulaşmak hedeflenmelidir. Ancak kimi zaman hedef grup konusunda belirli bir hedef gurup seçilmesi gerekmektedir. Örneğin öğrenciler veya tesis personeli.
- 4- **Etkinliğin Yeri:** Etkinlik yeri konusunda genel olarak halka en kolay ulaşabileceğimiz merkezi yerler seçilmelidir. Ayrıca, okullar, kültür merkezleri, otel toplantı salonları kullanılabilir. Mavi Bayrak kriterleri bakımından sezonda en az bir etkinliğin plajda plajla ilgili olarak yapılması beklenmektedir.
- 5- **Etkinliğin zamanı:** Etkinlik tarihini belirlerken yapılacak etkinliğin türüne ve hedef guruba göre dikkat etmek gerekir. Mavi Bayrak kriterleri bakımından etkinliklerin sezon içinde yapılmasına özen gösterilmelidir.
- 6- **Etkinliğin duyurulması:** Planlaması yapılan etkinliğin, hedeflenen eğitimsel sonuçlara ulaşmasının yolu doğru zamanda ve doğru araçlarla etkinlik duyurularının yapılmasıdır. Bir etkinlikten ne kadar kişi haberdar edilebilirse o etkinliğin etki gücü o oranda artacaktır.
- 7- **Ölçme değerlendirme:** Hedef kitlede oluşması beklenen davranışların gerçekleşip gerçekleşmediğini saptama amacıyla yapılması gereken bir değerlendirmedir. Etkinlik öncesi ve sonrası yapılacak anketler, etkinlik sonrası ister yazılı ister sözlü katılımcıların görüşünü almak bize sağlıklı bir değerlendirme olanağı sunacaktır.

PLANLAMA KONUSUNDA NOTLAR:

Planlama ve etkinliklerin gerçekleştirilmesi aşamalarından mutlaka eğitim uzmanlarından

yardım alınmalıdır.

Vakfımızca uygulanan Eko-Okullar, Okullarda Orman ve Çevrenin Genç Sözcüleri programına kayıtlı okullarla iş birliği yapmak işlerinizi çok daha kolaylaştıracaktır.

Örnek Çevre Eğitim Etkinlikleri programı

Vakfımızın hazırlamış olduğu ve web sayfamızda yer alan örnek çalışmalara ilişkin bilgiler mutlaka gözden geçirilmelidir.

Bu konuda yardıma ihtiyaç duyanlar vakfımızla her zaman iletişim kurabilirler.

	Aktivite adı ve kategorisi	Hedef grup ve yeri	Aktivitenin amacı ve içeriği	Planlanan tarih		Name and category of the activity	Target Group and place	Aim and content of the activity	Date of the activity
1	Çevre ve İnsan Fotoğraf Sergisi	Yöre Halkı, Öğrenciler ve Diğer Ülke Halkları	Çevremizdeki Bitki, Kuş vb. Canlıların Korunması ve Tanıtılması	Mayıs 2025	1	environmental and human photograph exhibition	Belek populace, students and turkey populace	information about plants, birds in the area and how to protect	May 2025
2	Çevre Koruma ve Bilgilendirme Projesi - Basılı Doküman	Yöre Halkı, Turistler	Çevremizdeki Bitki, Kuş ve Diğer Canlıların Korunması ve Tanıtılması	Mayıs-Haziran 2025	2	environmental protection and information project-printed presentation	Local public, tourists	information about plants, birds in the area and how to protect	May-June 2025
3	Çevre Konulu Resim ve Kompozisyon Yarışması	Öğrenciler	Öğr. ve velilerin çevre temizliğine dikkatlerini çekmek	Haziran 2025	3	Picture and composition competition about environment cleaning	Students	To attract attention to environment cleaning	June 2025
4	Küresel ısınma ve etkileri semineri	Otel çalışanları	Çevre bilincinin artması	Temmuz 2025	4	Seminar on global warming and its effects	Hotel employees	Increased awareness of the environment	July 2025
5	Mavi Bayrak tanıtıcı broşür hazırlanması ve dağıtılması	Otel misafirleri	Mavi Bayrak tanıtımı	Ağustos-Eylül 2025	5	Blue Flag calendar needs to be done	Town residents, Hotel staff and guests	Blue Flag presentation	August-Septemb.2025

B. UYGULAMA:

Bu aşamada etkinlik hayata geçiyor. Planlaması yapılan etkinliğin sağlıklı bir biçimde uygulamasının yapılması güçlü bir ekip çalışmasına dayalıdır.

Uygulama aşamasında dikkat edilecek noktalar

- Basının ilgisini sağlamak
- Tanıtımların doğru yapılması ve geniş kitlelerin haberdar edilmesi
- Uygulama sürecinde belediye, birlik, dernek gibi yerel unsurların sürece dahil edilmesi
- Doğru fotoğraf çekimi, arşivleme ve belgeleme

ÖRNEK UYGULAMALAR

Bu kısımda belirtilen uygulamaların büyük bir kısmı geçmiş yıllarda sunulmuş etkinlik dosyalarını içermektedir. Bu çalışmaların yapılacak yeni çalışmalara ışık tutacağını umuyoruz.

- **Tabiatla Ders Var Projesi- Samsun:** Bu tür çalışmalar özellikle belirlenmiş hedef kitlenin çevresini tanıması ve doğa bilinci açısından çok önemlidir. Sizde çevrenizde bulunan sulak alanlar veya tabiat parklarını bu amaç için değerlendirebilirsiniz.
- **Tematik Fotoğraf Yarışmaları:** Bu tür yarışmaların önemi insanların çevre bilinci

farkındalığını artırmalarıdır. Bu şekilde çevreye farklı bir bakış açısıyla bakılması sağlanabilmektedir.

- **Yöredeki bitki ve hayvan türleri için koruma çalışmaları:** Özellikle nesli tükenmekte olan türlerin belirlenmesi ve yapılan çalışmaların geniş kitlelere ulaştırılması çok önemlidir.
- **Belediye arıtma tesisi, katı atık ayrıştırma tesisi vb. gezi:** Etkinlik seçimi konusunda sık sık karşılaştığımız popüler çalışmalardan birisidir. Katılımcıların geri dönüşüm hakkında bilgilenmesi ve çöp algısının değişmesi bakımından önemlidir.
- **Dünya Çevre Günü/Haftası Etkinlikleri:** Yılın belirli günlerinde kutlanan çevreyle ilişkili etkinlikler, özellikle belediyeler tarafından tercih edilebilir.
- **Can ve Ailesi Mavi Bayraklı Plajda Boyama Kitabı ve Çantalı Eğitim Seti:** TÜRÇEV tarafından tasarımı yapılan bu çalışma ilk olarak Kocaeli belediyesi ile hayata geçmiş ve daha sonra birçok belediye ile bu çalışma sürdürülmüştür. Özellikle çocukları hedef alan bu çalışma ile hem Mavi Bayrak ve kriterlerinin tanıtımı yapılmış hem de bilgilendirici ve eğlenceli broşürler ile çevre konusunda çocukların dikkati çekilmiştir. Bu çalışmadan faydalanmak isteyen tesis ve belediyeler TÜRÇEV Genel merkezi ile temas kurabilirler.

- **Mavi Bayrak Hafıza Oyunu:**
Yine TÜRÇEV tarafından 2017 yılında hayata geçirilen bu proje ile çocuklar mavi bayrak kriterlerini oyun oynarken öğreniyorlar. Yukarıda olduğu gibi bu çalışmadan faydalanmak isteyen tesis ve belediyeler TÜRÇEV Genel merkezi ile temas kurabilirler.
- **“Çocuklar Mavi Bayrak’lı Plajı Denetliyor”** Seferihisar Belediyesi tarafından yapılan bu etkinlik ile bir Mavi Bayrak’lı plaj çocuklar tarafından denetlenmiştir. Öncesinde çocuklara kriterler anlatılmış ve nelere dikkat edilmesi gerektiği vurgulanmıştır.
- **Öğrencilere Seminer-Film Gösterimi:** Çevre bilincinin aşılması konusunda sık sık başvurulabilecek etkinliklerden birisidir. İnternet bu konuda faydalanılabilecek çok güzel web siteleri bulunmaktadır. Bu konuda özellikle sürdürülebilir yaşam festivali ile bağlantıya geçilebilir.
 - **Sürdürülebilir Yaşam Film Festivali (SYFF):** <https://surdurulebiliryasam.net> 15. Yılına giren festival birçok ilde eş zamanlı düzenleniyor. Her sene onlarca sürdürülebilirlik alanında belgesel, konuşmacılar ve müzisyenler izleyicilerle buluşuyor.

- Turizmin ekolojik ve sosyal etkileri üzerine bir belgesel: Turistin Ayakizi / Gringo Trails (SYFF2014 seçkisi) <http://gringotrails.com>
- Sacandic Otelleri Sürdürülebilirlik Yolculuğu: <http://www.hospitalitynet.org/news/4064048.html>
- Kalabalık: Aşırı Turizmin Öyküsü: belgesel aşırı turizm konusunu ve bunun Venedik gibi tatil noktaları üzerindeki etkisini araştırıyor. https://www.youtube.com/watch?v=U-52L7hYQiE&ab_channel=ResponsibleTravel
- Vendemmia: Vendemmia, İtalya'nın en popüler turistik yerlerinden biri ve UNESCO Dünya Mirası Listesi'ndeki pastoral Cinque Terre'nin hikayesini anlatıyor. https://www.youtube.com/watch?v=63GOa2TTNJE&ab_channel=SharonBoeckle
- %2,5 – Osa Yarımadası: Bu belgesel, Osa Yarımadası'nın inanılmaz vahşi yaşamını sergilemenin yanı sıra, bölgede planlanan uluslararası bir havalimanı inşaatının olası sonuçlarını inceliyor. <https://www.lokaltravel.com/watch/osa>

C. RAPORLAMA

Sürecin en önemli aşamalarından birisi de yıl boyu yapılmış olan çalışmaların sunulmasıdır. Bu konuda belirli bir standardın sağlanabilmesi için **word ve PPT formatında hazırlanmış olan şablon** kullanılmalıdır. Elektronik ortamda alacağımız 2026 başvurularında **word ve PPT formatında hazırlanmış olan dosyaların PDF Formatına dönüştürülerek sisteme yüklenmesi gerekmektedir. Boyutu büyük olan dosyalar ise wetransfer, CD vb araçlarla bize ulaştırılmalıdır.** Tüm Türkiye’den gelen dosyalar, her biri alanında uzman bir jüri tarafından değerlendirildikten sonra ‘En İyi Çevre Eğitim Etkinliği’ adıyla ödüllendirilmektedir.

“Çevre Eğitim Etkinlikleri Dosyası” Hazırlanırken Dikkat Edilmesi Gereken Konular

1. Etkinlikler tasarlanırken olabildiğince yeni ve farklı çalışmalara ağırlık verilmeli. Klasikleşmiş etkinlikler yapılacaksa da (ağaç dikme, çevre temizliği vb.) bunların sunuluşunu ve tarzını değiştirebiliriz.
2. Geçmiş yıllarda değerlendirilen etkinliklerin büyük bir kısmı eğitim niteliğinden yoksun planlanmıştır. Etkinliklerin katılımcıların **çevre eğitimine katkı** sağlaması temel hedef olmalıdır. İnsanlardan atık yağ ya da kullanılmış pil getirmeleri istenmekte, otel ya da okul çevrelerine kutular konulmakta, topluca bir yerdeki çöpler temizlenmekte ancak **bunların neden yapıldığı tam olarak aktarılmamaktadır.** Bunlar bir eğitim değil sadece o anlık çevre dostu davranışlar olabilir. Hatta yanlış anlaşılmalara birlikte “pil getirene

ödül" denildiğinde kullanılmamış piller bile toplanabilmekte, geri kazanım kutularına atılmaması gereken cisimler atılabilmekte, nasıl olsa birileri topluyor deyip doğaya rastgele atıklar bırakılmaktadır. ***Yapılacak bütün etkinlikler, öncelikli olarak çevre için olumlu bir yaşam tarzının bireyin yaşamı boyunca devam ettireceği kalıcı ve anlamlı davranışlar haline dönüşmesini hedeflemelidir.***

3. Etkinliklerde **hedef kitle belirlenirken darlığa düşmemek gerekiyor.** Aynı etkinliğin içinde çocuklar, yetişkinler, çalışanlar birlikte yer alabilmelidir. Etkinliklerin mümkün mertebe belli bir grubu hedef alması gerekmektedir.
4. Etkinliklerde **yakın çevredeki uzmanlarla** iş birliği yapılmalıdır.
5. Eğitimlerin içerikleri ve yapılan sunumlar projede ayrı bir dosya halinde gönderilebilir. İnternette kolayca ulaşılan ve bilimsel geçerliliği olmayan sunumlar kullanılmamalıdır. Kullanılan materyalin nasıl hazırlandığı, içeriğinin ne olduğu kısaca anlatılmalıdır. Örneğin yapılan etkinlik film gösterimi şeklinde olmuşsa raporlama kısmında bu filmle ilgili bilgiler de verilmelidir. Tabi gösterimi yapılan filmlerin amaca ve düzeye uygun olması gerekmektedir.
6. Etkinliklerin **ölçme değerlendirme çalışmaları yapılmalıdır.** Bu basit bir şekilde hazırlanacak bir anket veya etkinliğe katılan gruptan seçilecek kişilerle yapılacak mülakatlarla gerçekleştirilebilir.

Böylelikle;

Etkinliklerle ilgili önemli veriler elde edilebilir,

Objektif bir değerlendirme yapılmış olur ve

Sonraki etkinliklerinde kurum ve kuruluşlar kendilerini geliştirme fırsatı bulur.